

DATOS IDENTIFICATIVOS

Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas

Materia	Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas			
Código	O02M066V06105			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensin de Idiomas. Especialidade (Ourense): Orientación			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	4	OB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web	http://http://cocampo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten a función de axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver todo tipo de competencias que lle permitan exercer a orientación académica e profesional en centros de educación secundaria con coñecemento das bases legais que regulan a súa organización e funcionamento en Galicia, así como as claves conceptuais para comprender ambas as dimensións e desenvolverse adecuadamente no devandito contexto.			

Competencias

Código	
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinados, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
CG11	Desenvolver as funcións de tutoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
CG14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
CE12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
CE19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
CE23	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.

CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Coñecer as bases teórico-legais da orientación no sistema educativo	CE6 CE7 CE25 CT1 CT3
2. Comprender a relación existente entre os distintos modelos de orientación psicopedagóxica e o sistema educativo	CG13 CG14 CE1 CE6 CE31 CT1
3. Analizar críticamente o modelo institucional de orientación existente na Comunidade Autónoma de Galicia	CG13 CE25 CT1
4. Diseñar un Plan de Orientación Académica e Profesional para educación secundaria	CG3 CG11 CG13 CE7 CE9 CE12 CE19 CE23 CT1
5. Valorar a orientación educativa como un factor de importancia para a calidade da educación.	CE7 CE9 CE25 CE31 CT3

Contidos

Tema	
1. A orientación como actividade educativa	1.1. Relación entre orientación e educación 1.2. A orientación no sistema educativo
2. Principios e modelos de orientación	2.1. Os principios de prevención, desenvolvemento e intervención no contexto. 2.2. Modelos teóricos, de intervención e institucionais
3. Instrumentos e técnicas de orientación	3.1. A relación entre modelo, técnica e instrumento 3.2. A observación sistemática, as probas psicopedagóxicas e a entrevista
4. Organización e funcionamento dos servizos de orientación	4.1. Os servizos internos: departamento de orientación e titorías. 4.2. Os servizos externos: equipos dun ámbito e especialidade determinada.
5. A titoría como elemento da educación secundaria	5.1. A titoría nos centros de secundaria: regulamentos 5.2. As funcións titoriais na educación secundaria na Comunidade Autónoma de Galicia
6. Principios de intervención psicoeducativa derivados dos enfoques sistémico e constructivista.	6.1. Os principios de intervención psicoeducativa na lexislación actualmente vixente. 6.2. A intervención psicoeducativa como actividade do departamento de orientación e o equipo de orientación específico
7. Elementos de deseño curricular e os proxectos de realización curricular	7.1. Contidos de orientación académica e profesional como elementos do deseño e realización do currículo 7.2. Adecuación do currículo en función do diagnóstico psicopedagóxico.
8. Fundamentación psicolóxica e pedagóxica do currículo	8.1. Fundamentos psicolóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional. 8.2. Fundamentos pedagóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional.

9. Plans e programas a desenvolver en educación
- 9.1. O plan de orientación académica e profesional (POAP) na educación secundaria na lexislación vixente.
 - 9.2. O plan de acción tutorial (PAT) na educación secundaria actual.
 - 9.3. O plan de atención á diversidade (PAD)
 - 9.4. Plan de convivencia no centro (PC)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	12	15
Resolución de problemas	4	10	14
Estudo de casos	3	6	9
Traballo tutelado	2	16	18
Debate	2	2	4
Presentación	3	10	13
Traballo	2	16	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado. Resulta fundamental que as explicacións sirvan para axudar a comprender en termos legais e conceptuais o modelo institucional de orientación educativa e profesional que se acha vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Empregarase como complemento da lección maxistral. Os problemas que poden propoñerse son os que normalmente se lle presentan aos departamentos de orientación dos centros con etapas de educación secundaria
Estudo de casos	Análise dun feito ou problema real relacionado coa orientación psicopedagóxica coa finalidade de coñecerlo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Supón a aplicación dos conceptos teóricos e legais que se imparten na materia.
Traballo tutelado	Elaboración dun documento sobre orientación psicopedagóxica ou preparación de investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, videos, etc. Constiúe unha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e exposición do resultado e que conta coa axuda e o seguimento do profesorado. Constiúe un elemento importante para a avaliación do alumnado e, xunto coa súa exposición, posúe un peso importante na súa cualificación
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, problema, exercicio, proxecto ou estudo de caso, normalmente tutelados polo profesorado. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo e xunto coa elaboración e resultado do traballo como tal posúe un peso importante na cualificación do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases e nas horas de tutoría
Estudo de casos	Nas clases e nas horas de tutoría
Traballo tutelado	Nas sesións de tutoría ao efecto
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Probas	Descrición
Traballo	Nas clases e nas horas de tutoría

Avaliación

Descrición		Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	10	CG3 CG11 CG13	CE7 CE31	CT1
Traballo tutelado	O estudante elaborará algún programa que poida aplicarse na Educación Primaria e/ou secundaria.	30	CG11	CE9 CE23 CE25 CE31	CT3
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CG13 CG14		CT1 CT3
Traballo	Realizar un plan de orientación académica e profesional tendo en conta os principios da orientación, os modelos teóricos, de intervención e institucionais vixentes para un centro educativo que indique o profesor da materia.	50	CG3 CG13	CE7 CE9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Quen non acreditase a través dos medios expostos a adquisición e desenvolvemento das competencias enumeradas no presente documento haberá de someterse a unha proba posterior de avaliación, con preguntas de resposta curta e longa (véxase puntos 2 e 3) e presentar os traballos correspondentes para a acreditación daquelas competencias non avaliadas a través de proba de exame.
2. A asistencia é obrigatoria, polo que quen perda máis dun 20% da mesma deberá realizar unha proba de exame con preguntas de desenvolvemento sobre os contidos da materia, que se xulgará conforme aos criterios de logro das competencias e obxectivos da mesma. Asemade deberá entregar os traballos que lle encomende o profesor para avaliar as competencias que non poidan ser avaliadas mediante proba escrita de exame.
3. A proba terá lugar nas datas e horas que se sinalen pola dirección do mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- CIDE, **Orientación educativa, fundamentos teóricos, modelos institucionais e novas perspectivas**, 1, Ministerio de Educación, Política Social y, 2009
- Sobrado, L. y Ocampo, C., **Evaluación psicopedagógica y orientación educativa**, 3, Estel, 2000
- Xunta de Galicia, **Orientación escolar e acción tutorial en Galicia**, 1, Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Orden, 2004

Bibliografía Complementaria

- Graña, V., **Manual legislativo do ensino non universitario galego**, 3, V. Graña editor, 2014
- Sobrado, L., Fernández, E. y Rodicio, M. L. (coords.), **Orientación Educativa. Nuevas tendencias**, 1, Biblioteca Nueva, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Prácticas Externas/O02M066V06301
- Traballo Fin de Máster/O02M066V06401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/O02M066V06106
- Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/O02M066V06103
- Orientación e Función Titorial/O02M066V06101

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da

docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense as mesmas metodoloxías adaptándoas aos medios telemáticos.

* Metodoloxías docentes que se modifican

- A lección maxistral achegarase a información a través de faitic e o alumnado poderá consultar as dúbidas a través do/os medios que indique o profesor, que serán correo electrónico, videoconferencia e foros.

- A resolución de problemas farase, subindo os casos a faitic no apartado exercicios, o alumnado resolveraos e consultará as dúbidas a través de correo electrónico, videoconferencia e foros.

- Estudo de casos, levará a cabo o mesmo procedemento que na resolución de problemas.

- O traballo tutelado, o alumnado elaborará o traballo que previamente acorde co profesor e contará co asesoramento do profesor a través dos medios indicados anteriormente.

- O debate levaráse a cabo a través do foro de discusión que se abrirá en faitic.

- A presentación/exposición do traballo por parte do alumno farase mediante videoconferencia.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*titorías)

As titorías faranse a través de correo electrónico, videoconferencia ou mesmo por teléfono. Previamente o alumnado acordará co profesor o momento no que se levará a cabo, en caso de facelo por videoconferencia ou teléfono.

* Modificacións (se proceden) dos contidos a impartir

Non hai modificacións.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non hai modificacións.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Terán o mesmo peso que está establecido na guía.

* Probas pendentes que se manteñen

Mantéñense todas excepto o apartado de presentación, no caso de que non se poida facer a exposición do tema ou resultados do traballo de forma presencial, sumaráselle o 10% ó apartado de traballo tutelado pasando este a ter un peso dun 40%.

* Información adicional

No caso de que non poidan facerse as probas de forma presencial, faranse abrindo o exercicio exame en faitic á hora e data sinaladas pola dirección do máster e subirase a faitic á hora que o indique o profesor.
